

**Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені
Василя Стефаника**

**Навчально-науковий юридичний інститут
Кафедра правоохоронної діяльності**

Кадук С. В.

ПРАВОВІ ТА НАУКОВІ ОСНОВИ ЗБРОЄЗНАВСТВА

**Методичні вказівки
для організації самостійної роботи
здобувачів освіти денної форми навчання**

**Спеціальність 081 «Право»
Освітній рівень бакалавр**

м. Івано-Франківськ – 2024

Затверджено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності Навчально наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №1 від 02 вересня 2024 року).

Затверджено на засіданні науково-методичної ради Навчально-наукового Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №2 від 29 листопада 2024 року).

Рецензенти:

Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна

завідувач кафедри судочинства Навчально
наукового юридичного інституту
Прикарпатського національного
університету імені Василя Стефаника,
доктор юридичних наук, професор

Тимчишин Андрій Михайлович

завідувач кафедри права та гуманітарних
дисциплін Івано-Франківської філії
відкритого Міжнародного університету
розвитку людини «Україна», доктор
юридичних наук, професор

Кадук С. В. Правові та наукові основи зброезнавства. Методичні вказівки для організації самостійної роботи здобувачів освіти денної форми навчання (ОР «Бакалавр»). Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024. 30 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану Навчально – наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для організації самостійної роботи здобувачів з навчальної дисципліни “Правові та наукові основи зброезнавства”, а також для підготовки до здачі іспиту. У методичних вказівках викладені: завдання до лабораторно-практичних занять, які включають короткі методичні рекомендації, що полегшать підготовку до занять, переліки питань, які виносяться на обговорення на заняття, контрольних питань для перевірки знань, теми індивідуальних виступів. До кожної теми поданий перелік літератури та нормативно-правових актів станом на 28 серпня 2024 року.

Методичні вказівки призначені для здобувачів освіти, аспірантів, викладачів.

© Кадук С.В., 2024

© ПНУ імені Василя Стефаника, 2024

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	4
Зміст самостійної роботи студентів.....	6
Тема 1. Поняття зброєзнавства, як часткове вчення криміналістики.....	6
Тема 2. Поняття, характеристика та класифікація вогнепальної зброї.....	6
Тема 3. Криміналістична характеристика механізму пострілу та утворення слідів пострілу.....	7
Тема 4. Поняття, кваліфікація та дослідження боєприпасів вогнепальної зброї.....	8
Тема 5. Криміналістичне дослідження вибухових речовин.....	8
Тема 6. Криміналістичне дослідження холодної зброї.....	9
Тема 7. Огляд зброї на місці події, підготовка і направлення на судово-балістичну експертизу речових доказів.....	10
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	12

Передмова

Відповідно до навчального плану з навчальної дисципліни вільного вибору здобувача освіти Правові та наукові основи зброезнавства включає самостійну здобувачів освіти.

Самостійна робота здобувачів освіти – це процес активного, цілеспрямованого набуття здобувачем освіти нових для нього знань і умінь без безпосередньої участі викладачів.

Самостійна робота здобувачів освіти повинна бути конкретною за своєю спрямованістю і супроводжуватися ефективним контролем і оцінкою її результатів.

Самостійна робота - невід'ємна частина навчальної роботи здобувачів освіти з вивчення дисципліни, встановлених затвердженням навчальним планом. Вона є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від аудиторних навчальних занять.

Протиправне застосування вогнепальної зброї є небезпечне, може мати тяжкі наслідки для життя та здоров'я людей і створює загрозу одночасного завдання тілесних ушкоджень багатьом особам.

Вогнепальна та холодна зброя може бути засобом вчинення злочину, і в цьому разі постає потреба у виявленні всіх обставин кримінальної провадження, пов'язаних із застосуванням вогнепальної зброї. Ці завдання розв'язуються тільки за допомогою спеціальних знань із судового зброезнавства —галузі криміналістичної техніки яка вивчає ручну вогнепальну зброю та сліди її застосування, боєприпаси а також холодну зброю для одержання доказової інформації. Знання судової балістики та її практичне застосування дає слідчому змогу одержувати докази про використання вогнепальної зброї під час вчинення злочину.

Мета вивчення навчальної дисципліни за вільним вибором здобувача освіти, отримання знань про будову, конструктивні особливості та дослідження вогнепальної і холодної зброї, а також боєприпасів, вибухових речовин і слідів їх застосування.

Засвоєння відповідних теоретичних положень, щодо особливостей правового регулювання обігу зброї, боєприпасів та вибухових речовин в Україні.

В основу навчальної дисципліни за вільним вибором здобувача освіти покладені принципи інтегральності і системності юридичних знань, міжпредметного зв'язку сучасної юридичної науки, які сприяють виявленню основних напрямків засвоєння теоретичного, нормативного та спеціального матеріалу, формуванню у здобувачів освіти відповідних до фахового спрямування навичок і вмінь.

Засоби навчання: опрацювання рекомендованої юридичної літератури і підручників, навчальних посібників, монографій, нормативно-правових актів та лабораторно-технічних засобів.

У відповідності до вимог програми підготовки юристів бакалавр (спеціаліст, магістр) повинен:

Знати:

- зміст норм чинного законодавства України, які регламентують порядок придбання, перевезення, зберігання та використання зброї;
- основні елементи кваліфікаційних ознак приналежності об'єктів до категорій вогнепальної та холодної зброї; стадії огляду, фіксації, попереднього дослідження та оцінки зібраної інформації щодо підготовки подальшого судово-балістичного дослідження.

Вміти:

- тлумачити і застосовувати кримінальне законодавство, яке встановлює відповідальність за порушення норм придбання, зберігання та використання зброї;
- проводити класифікацію ручної вогнепальної і холодної зброї, боєприпасів та вибухових речовин;
- Застосовувати практичні знання в процесі виявлення, огляду, фіксації,упакування та вилучення зброї, боєприпасів та вибухових речовин на місці події;
- Підготувати об'єкти -носії слідової інформації та допоміжні матеріали для призначення судовозброезнавчої (судово-балістичної) експертизи.

САМОТІЙНА РОБОТА

Тема 1. Поняття зброезнавства, як часткове вчення криміналістики.

Методичні рекомендації:

при вивченні цієї теми необхідно звернути увагу на кримінальну статистику застосування зброї в Україні, методологію і інструментарій виявлення і збору

слідової зброезнавчої інформації та організаційні основи підготовки і призначення експертизи зброї і боєприпасів.

Питання для підготовки:

- 1.Порівняльний аналіз кримінальної статистики обігу вогнепальної зброї в Україні
- 2.Теорія, методологія і інструментарій дослідження вогнепальної зброї.
- 3.Наукові, правові та організаційні основи експертизи вогнестрільної зброї та набоїв

Питання для самоконтролю:

- 1.Вкажіть наукові основи та пріоритетні напрямки розвитку криміналістичного зброезнавства.
2. Як і коли утворюються сліди на кулях стріляних із вогнепальної зброї
- 3.Наукові засади діяльності дозвільної системи в Україні

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусева В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусева. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

10. Біленчук П.Д., А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброєзнавство: навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее 2опе», 2003. 384с.

11. П.Д. Біленчук, А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброєзнавство: навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее 2опе», 2004. 336 с.

Тема 2. Поняття, характеристика та класифікація вогнепальної зброї.

Методичні рекомендації :

при вивченні цієї теми слід звернути увагу на визначення кваліфікаційних ознак зброї, які дозволяють віднести предмети та пристрої до вогнепальної чи холодної зброї, і критерії класифікації вогнепальної зброї.

Питання для підготовки:

1. Ототожнення групової належності зброї та набоїв до неї.
2. Визначення тотожності зброї, боєприпасів та інструментів спорядження.
3. Встановлення факту проведення пострілів і їх кількість.

Питання для самоконтролю:

1. Назовіть методи встановлення моделі зброї з якої відстріляні гільзи, виявлені на місці події.
2. Методика встановлення дистанції пострілу.
3. Як встановити напрям польоту кулі, дробу, іншого снаряду за слідами застосування вогнепальної зброї.

Рекомендована література:

1. Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
2. Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
3. Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.

4. Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
5. Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
6. Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
7. Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
8. Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
9. Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.
10. Біленчук П.Д., А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство: навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее 2опе», 2003. 384с.
11. П.Д. Біленчук, А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство: навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее2опе», 2004. 336 с.

Тема 3. Криміналістична характеристика механізму пострілу та утворення слідів пострілу.

Методичні рекомендації: при вивченні цієї теми необхідно звернути увагу на особливості взаємодії деталей зброї з поверхностями гільз і куль під час підготовки та в процесі пострілу.

Питання для підготовки :

1. Види і характеристика слідів пострілу.
2. Встановлення придатності для стрільби і бойових властивостей зброї.
3. Встановлення групової належності і тотожності зброї.
4. Інформаційне забезпечення дослідження окремих видів зброї.

Питання для самоконтролю

1. Які існують методики ототожнення нарізної зброї за комплексом слідів каналу ствола відображених на кулях.
2. Назовіть особливості ототожнення нарізної зброї за комплексом слідів відображених внаслідок взаємодії механізмів зброї на гільзах.
3. Які особливості ототожнення гладкоствольної зброї за слідами відображення на шроті.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.
- 10.Біленчук П.Д., А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство:навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее 2опе", 2003. 384с.
11. П.Д. Біленчук, А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство:навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее2опе», 2004. 336 с.

Тема 4. Поняття, кваліфікація та дослідження боєприпасів вогнепальної зброї.

Методичні рекомендації: при вивченні цієї теми слід звернути увагу на особливості будови унітарного патрона для вогнепальної зброї, огляду патронів та гільз на місці події з метою проведення попереднього дослідження та встановлення групової належності боєприпасів.

Питання для підготовки:

1. Огляд та попереднє дослідження боєприпасів виявлених на місці події.
2. Огляд та попереднє дослідження гільз, куль, пижів, прокладок, контейнерів виявлених на місці події.
3. Порядок огляду стріляних куль, шротів, слідів вогнепальних ушкоджень на місці події.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте завдання судово-балістичних досліджень.
2. Охарактеризуйте сучасний стан методики криміналістичного дослідження зброї, набоїв та слідів пострілу.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.

- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.
- 10.Біленчук П.Д., А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство:навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее 2опе», 2003. 384с.
11. П.Д. Біленчук, А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство:навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее2опе», 2004. 336 с.

Тема 5. Криміналістичне дослідження вибухових речовин.

Методичні рекомендації: при вивченні цієї теми слід звернути увагу на типи й види вибухових речовин їх характеристики, швидкість реакції (дії) в просторі, руйнівні та термічні фактори руйнування перешкод.

Питання для підготовки:

1. Типи та характеристики індивідуальних вибухових речовин.
2. Бризантні вибухові речовини нормальної та підвищеної потужності.
3. Саморобні вибухові речовини, та оболонкові і безоболонкові пристрої.

Питання для самоконтролю:

1. Визначте загальну характеристику вибухових речовин .
2. Перелічіть підстави та порядок призначення вибухотехнічної експертизи.
3. Визначте перелік питань які виносяться на вирішення вибухотехнічної експертизи.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.

4. Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
5. Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
6. Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
7. Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
8. Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
9. Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.
10. Біленчук П.Д., А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство: навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее 2опе», 2003. 384с.
11. П.Д. Біленчук, А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство: навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее2опе», 2004. 336 с.

Тема 6. Криміналістичне дослідження холодної зброї.

Методичні рекомендації: при вивченні цієї теми слід звернути увагу на критерії визначення ознак збройності в предметах, які за конструктивними ознаками нагадують холодну зброю.

Питання для підготовки:

1. Метальна холодна зброя та її різновиди, криміналістична характеристика.
2. Види незакінчених виробництвом предметів(пристроїв) які не відносяться до категорії холодна зброя.
3. Визначення належності до холодної зброї, кваліфікація ознак.

Питання для самоконтролю:

1. Дайте визначення холодної зброї, назвіть критерії класифікації та кваліфікації клинкової холодної зброї.
2. Визначте критерії класифікації та кваліфікації холодної зброї ударно – дроблячої дії.
3. Визначте, класифікуйте та кваліфікуйте металеву холодну зброю.

Рекомендована література:

1. Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
2. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
3. Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
4. Степанюк Р. П., Гусєва В. О., Кікінчук В. В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб. / за ред. Р. П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
5. Пясковський В. В., Чорноус Ю. М., Самодін А. В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
6. Сабадаш В. П., Ларкін М. О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
7. Тетарчук І. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
8. Удовенко Ж. В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
9. Гула Л. Ф. Крижановський А. С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.
10. Біленчук П. Д., А. В. Кофанов, О. Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство: навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее 2опе», 2003. 384 с.
11. П. Д. Біленчук, А. В. Кофанов, О. Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство: навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее 2опе», 2004. 336 с.

Тема 7. Огляд зброї на місці події, підготовка і направлення на судово-балістичну експертизу речових доказів.

Методичні рекомендації: при вивченні цієї теми необхідно звернути увагу на характерні особливості пошкоджень утворених в результаті застосування вогнепальної та холодної зброї, порядок та послідовність виявлення, фіксації, вилучення й упакування різноманітної слідової інформації під час огляду зброї і боєприпасів на місці події.

Питання для підготовки:

1. Криміналістичні правила поводження з вогнепальною зброєю та боєприпасами під час огляду на місці події.
2. Попереднє дослідження боєприпасів, куль, гільз, шроту, пижів, прокладок, контейнерів з метою виявлення комплексу слідів застосованої вогнепальної зброї.
3. Правила та порядок виявлення, фіксації, вилучення та упакування об'єктів криміналістичного дослідження зброї та боєприпасів. Підготовка до призначення судово – балістичних експертиз.

Питання для самоконтролю:

Визначте особливості огляду місця події з застосуванням вогнепальної та холодної зброї.

1. Виявлення та криміналістична характеристика слідової картини на місці події з застосуванням вогнепальної зброї.
2. Які особливості виявлення, фіксації, вилучення та упакування холодної зброї на місці події.
3. Як встановлюють місце, з якого стріляли по конкретному об'єкті.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.
- 10.Біленчук П.Д., А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство:навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее 2опе», 2003. 384с.
11. П.Д. Біленчук, А.В. Кофанов, О.Ф. Сулява. Балістика: криміналістичне вогнестрільне зброезнавство:навч. посіб. Київ: міжнародна агенція «Вее2опе», 2004. 336 с.

